

نام و نام خانوادگی: .....
 مقطع و رشته: یازدهم انسانی
 نام پدر: .....
 شماره داوطلب: .....
 تعداد صفحه سؤال: ۲ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد رسالت
 آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: جامعه‌شناسی
 نام دبیر: نرگس سوری
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۲۲
 ساعت امتحان: ۱۰:۰۰ صبح/عصر
 مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

محل مهر و امضاء مدیر		نمره به عدد:	نمره به حروف:
		نمره تجدید نظر به عدد:	نمره به حروف:
نام دبیر:		تاریخ و امضاء:	نام دبیر:
		تاریخ و امضاء:	نام دبیر:
ردیف	سؤالات	نمره	حرف
۱/۵	رویکرد اثبات‌گرایی و جبرگرایی فرهنگی چه پاسخی به پرسش‌های "هستی‌شناسی" می‌دهند؟		
۱	رویکرد جبرگرایی و اثبات‌گرایی چه نگرشی به "جهان ذهنی و فرهنگی" دارند؟		
۱/۵	فرهنگ جهانی چند نوع دارد هر یک را به صورت مجزا را تعریف کنید.		
۱	چرا فرهنگ جهانی باید قائل به "آزادی" و "اراده‌گرایی انسان" باشد.		
۱/۷۵	انواع استعمار را نام ببرید و یکی را به دلخواه توضیح دهید.		
۰/۵	۶- کدام گزینه درست است. ۱- مغول‌ها توانستند فرهنگ خود را بر متصرفات خویش تحمیل دهند. ۲- هجوم اروپاییان به قاره آمریکا و کشتار سرخ پوستان یک مصداق امپریالیسم فرهنگی است. ۳- در گذشته چنانچه قومی که در اثر تهاجم شکست می‌خورد اگر هویت فرهنگی خود را حفظ می‌کرد می‌توانست استقلال‌اش را مجدداً به دست آورد. ۴- جامعه تغلب ابن‌خلدون یکی از انواع جامعه جاهلی است.		
۱/۵	۷- استبداد استعماری به چه معناست برای آن مثال بزنید.		
۱	۸- فرهنگ اسلامی در عصر خلافت با عصر نبوی چه تفاوتی داشت؟		
۲	۹- روشنگری در غرب از قرن ۱۷ تا قرن ۲۰ چه مراحل را سپری کرد و هر مرحله چه ویژگی داشت؟		
۰/۵	۱۰- کدام گزینه اشتباه است؟ ۱- اومانیزم نتیجه منطقی سکولاریسم است. ۲- سکولاریسم پاسخ به پرسش‌های هستی‌شناسی غرب است. ۳- پروتستانتیسم مصداق بارز سکولاریسم آشکار است. ۴- حقوق بشر مبتنی بر طبیعت انسانی است.		
۱/۵	۱۱- فرهنگ جدید غرب در زمینه "سیاست" و "حقوق بشر" چه پیامدی به دنبال داشت؟		
۱	۱۲- اروپای عصر رنسانس چه ویژگی داشت؟		
۱	۱۳- استعمار چگونه زمینه را برای تکوین نظام جهانی فراهم کرد؟		

۱/۵	سازمان فراماسونری و مبلغان مذهبی چه کارکردی در جوامع استعمارشده داشتند؟	۱۴
۱/۵	نظام جهانی در زمینه "اقتصادی" چه تحولاتی را پشت سر نهاده است؟	۱۵
۱	امپراتوری رسانه به چه معناست؟	۱۶
۰/۲۵	<p>کدام گزینه اشتباه است؟</p> <p>۱- فرهنگ غرب از طریق تربیت نخبگان، فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را کنترل می کند.</p> <p>۲- جهانی شدن باعث شده که مرزهای دولت-ملتها هر چه بیشتر محو شود.</p> <p>۳- جهانی شدن به بحران خودباختگی فرهنگی بیش از گذشته دامن زده است.</p> <p>۴- جهانی شدن هویت ناسیونالیستی دولت-ملت ها را مخدوش کرده است.</p>	۱۷
صفحه ی ۲ از ۲		

جمع بارم : ۲۰ نمره

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۴ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد رسالت
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: جامعه‌شناسی یازدهم انسانی
نام دبیر: نرگس سوری
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۲۲
ساعت امتحان: ۱۰:۰۰ صبح / عصر
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	پرسش هستی‌شناسی به ماهیت جهان و هستی می‌پردازد. در رویکرد اثبات‌گرایی جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و وجه ماوراءالطبیعی هستی انکار می‌شود. در رویکرد جبرگرایی فرهنگی نیز وجوه ماوراءالطبیعی هستی انکار می‌شود و جهان تکوینی مانند ماده خامی در نظر گرفته می‌شود که فرهنگ در آن دخل و تصرف می‌کند. بنابراین هر دو رویکرد جهان تکوینی را محدود به وجه طبیعی آن می‌دانند با این تفاوت که در رویکرد جبرگرایی فرهنگی جهان انسانی شکل دهنده به جهان طبیعی است.	
۲	رویکرد جبرگرایی فرهنگی جهان فرهنگی را مهمتر از جهان ذهنی و نقش دهنده به آن می‌داند. در این رویکرد جهان ذهنی و تکوینی اهمیتی ندارد و تأثیرگذاری آن نفی می‌شود اما در رویکرد اثباتی علاوه بر انکار نقش تأثیرگذار جهان ذهنی نقش جهان فرهنگی هم انکار می‌شود. این رویکرد جهان طبیعی را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان تکوینی تلقی می‌کند. در رویکرد اثباتی این دیدگاه وجود دارد که ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی مادی و طبیعی دارد و بنابراین مانند جهان طبیعی باید مورد بررسی قرار گیرد.	
۳	دو نوع دارد: فرهنگ سلطه و فرهنگ انسانی. فرهنگ سلطه به فرهنگی می‌گویند که تسلط یک قوم، جامعه یا گروه خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام و جوامع را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند. فرهنگ انسانی فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست بلکه سعادت همه انسان‌ها را دنبال می‌کند و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید.	
۴	برخی قید و بندها مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینه ظلم بر او را فراهم می‌کنند. فرهنگ جهانی برای اینکه انسان را از این قید و بندها رها کند باید قائل به آزادی باشد. فرهنگ جهانی باید قائل به اراده‌گرایی انسان باشد زیرا در غیر این صورت نقش آنها را در تعیین سرنوشتشان را انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند و آنها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه سلطه سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.	
۵	استعمار کهن، فرائو و نو. استعمار فرائو: در این استعمار بیشتر از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌شود تا ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی. رسانه‌ها و فناوری اطلاعات در این استعمار اهمیت بیشتری دارد. در این استعمار، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.	
۶	گزینه ۳.	
۷	استبداد استعماری به شکل نظام سیاسی جوامع اسلامی بعد از ورود استعمار اطلاق می‌شود. در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی به صورت استبداد استعماری درآمد. در استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب چاره‌ای جز حذف مظاهر اسلامی نداشت. مانند کشف حجاب در دوره رضاشاه در سال ۱۳۱۴	
۸	در عصر خلافت فرهنگ جاهلی بار دیگر بر جماعت اسلامی غالب شد اما با این تفاوت که ظاهری اسلامی به خود گرفت. در این دوره قدرت بار دیگر بر اساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل گرفت در حالی که در عصر نبوی پیامبر طی سالها با این فرهنگ جاهلی مبارزه کرد و فرهنگی انسانی را جایگزین آن کرد.	
۹	روشنگری در سده ۱۸ و ۱۷ وجهی عقل‌گرایانه داشت. در این دوران است که دئیسم سربرمی‌آورد. دئیسم یعنی باور به وجود خدایی که بیرون از هستی قرار دارد و طرح و برنامه‌ای برای آن ندارد. روشنگری در قرن ۱۹ و بیستم وجهی حس‌گرایانه پیدا کرد که نتیجه آن شکل‌گیری دانش ابزاری بود. در پایان قرن بیستم حس‌گرایی و تجربه‌گرایی افول کرد و در نتیجه بحران معرفت‌شناختی پدید آمد.	
۱۰	گزینه ۳	

۱۱	<p>حقوق بشر: در دوران جدید برخلاف دوره قرون وسطی که فطرت الهی انسان مبنای تعریف حقوق بود، طبیعت انسانی مبنای تعریف حقوق قرار گرفت و حقوق طبیعی بشر پدید آمد. در حقوق طبیعی تنها به نیازهای این جهانی انسان توجه می‌شود.</p> <p>سیاست: متناسب با فرهنگ غرب در این دوران، نظام‌های سیاسی سکولار تشکیل شد که یکی از انواع آن لیبرالیسم است. در لیبرالیسم، اومانیسم اهمیت پیدا می‌کند و خواست و اراده‌ی انسان مبدا قانون‌گذاری را تشکیل می‌دهد. انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ نمونه بارز انقلابی است که بر مبنای ارزش‌های لیبرالی پدید آمد.</p>
۱۲	<p>رנסانس به معنای تجدید حیات و نوزایی قرن ۱۴ تا ۱۵ را شامل می‌شود. در این دوره غرب به فرهنگ یونانی بازگشت کرد. در دوره‌ی رنسانس انقلاب شگرفی در هنر، صنعت، مذهب، اقتصاد و سیاست پدید آمد. در عرصه هنر، هنرمندان به هنر یونان بازگشتند و توجه به انسان و جسم او در مرکز توجه قرار گرفت. در عرصه‌ی اقتصاد زمینه عبور از دوره‌ی فئودالیسم که یک نظام اقتصادی مبتنی بر ارباب-رعیتی کشاورزی بود فراهم شد. در عرصه‌ی مذهبی جریان‌های اعتراضی مذهبی علیه کلیسا شکل گرفت که به پروتستانتیسم شهره یافتند. اینان از حمایت شاهزاده‌ها که مخالف قدرت پاپ بودند، برخوردار شدند.</p>
۱۳	<p>استعمار مهمترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی بود. کشورهای استعمارزده به دو نوع تقسیم می‌شوند: برخی از آنها توسط استعمارگران به اشغال نظامی درآمدند ولی جوامعی که از قدرت مقاومت بیشتری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به صورت مستقیم آنها را تحت سلطه سیاسی خود درآورند از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند. در دوره استعمار این گونه جوامع تحت نفوذ کشورهای استعمارگر قرار می‌گرفتند و شرایط نیمه استعماری به سر می‌بردند.</p>
۱۴	<p>کشورهای غربی برای هموار کردن راه سلطه و سیطره خود بر کشورهای غیرغربی از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - که نخبگان سیاسی را مورد توجه قرار می‌داد - استفاده می‌کردند. آنها از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند. آنان با تبلیغ مسیحیت فرهنگ جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق فراماسونری بر نخبگان سیاسی تأثیر می‌گذاشتند.</p>
۱۵	<ul style="list-style-type: none"> - تبدیل شدن اقتصاد کشورهای استعمار شده به بازار مصرف کشورهای غربی - کشورهای استعمار شده نیرو کار و مواد خام را برای بازار جهانی تأمین می‌کنند. - تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمار شده - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمار شده به تبع اقتصاد تک محصولی - نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی و انتقال ثروت به کشورهای غربی - انتقال صنایع وابسته به کشورهای استعمار شده به اقتضای بازار مصرف - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمار شده امکان عبور از مرحله استعمار کهن به استعمار نو و فرانو را فراهم می‌آورد.
۱۶	<p>صنعت ارتباطات در دوره‌ی جدید انتقال فرهنگ غرب را با سرعت و گستره بیشتری رو به رو کرده است. این صنعت ابزار تازه‌ای برای مدیریت فرهنگی در اختیار جوامع غربی قرار داده است. به دلیل شکل‌گیری این برتری رسانه‌ای برخی از شکل‌گیری امپراتوری رسانه‌ها سخن گفته‌اند. این بدان معناست که کشورهای ابرقدرت بیش از آنکه از نظامی برای غلبه بر جوامع استفاده کنند از ابزارهای تکنولوژیک و ارتباطی برای بسط سلطه فرهنگی خود استفاده می‌کنند.</p>
۱۷	گزینه ۱
	<p>جمع بارم : ۲۰ نمره</p> <p>نام و نام خانوادگی مصحح : نرگس سوری</p> <p>امضاء:</p>